

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการนักเรียน ของ โรงเรียนอนุบาลวีรยา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาววัลยา ทองงาม

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร. ชูชีพ พุทธิประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การค้นคว้าแบบอิสระเรื่องการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมพัฒนาการนักเรียนของโรงเรียนอนุบาลวีรยา อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์และแบบสังเกต สภาพการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อหาแนวทางการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูล โดยการแจกแจงความถี่ นำเสนอในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ผลการศึกษา สรุปได้ว่า

สภาพการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้พบว่า มีการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้ในการเรียนการสอน มีการจัดรูปแบบการเรียนที่หลากหลาย บริหารจัดการการเรียนการสอนและ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยให้โอกาสผู้ปกครอง ชุมชน และปราชญ์ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาร่วมกับโรงเรียน

ปัญหาจากการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในโรงเรียนพบว่า การจัดกิจกรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น ครูผู้สอนเห็นว่า เป็นการเพิ่มภาระงานให้แก่ครู และการดูแลควบคุมเด็กในระหว่างทำกิจกรรม ไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ ทำได้ค่อนข้างยาก นอกจากนี้ พื้นที่ของโรงเรียนมีจำกัด ไม่สะดวกต่อการ จัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ทำให้เด็กขาดอิสระในการเล่น อีกทั้งปราชญ์ท้องถิ่นที่เข้ามาให้ความรู้แก่เด็กในโรงเรียนนั้น มีเวลาน้อย แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ยังไม่ครอบคลุมกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงครูผู้สอน มีการวางแผนจัดกิจกรรมเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นที่อยู่ภายนอกโรงเรียนขาดการเดินทาง

แนวทางการใช้และบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมพัฒนาการนักเรียน ของ โรงเรียนอนุบาลวิริยา ควรจัดทำแผนประสบการณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Plan) โดยควรให้มีการศึกษาหลักสูตรแม่บท จัดทำข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น แล้วกำหนดจุดประสงค์ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้ชัดเจน การปฏิบัติตามแผนประสบการณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Do) ควรเป็นการนำแผนประสบการณ์ที่จัดทำขึ้น มาปฏิบัติตามขั้นตอนในแผนงานอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง มีการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อฝึกปฏิบัติ ทดลอง และศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง การนิเทศ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น (Check) ควรเป็นการตรวจสอบผลการดำเนินงานในแต่ละขั้นตอนของแผนงานว่า มีปัญหาอะไรเกิดขึ้น จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนงานในขั้นตอนใดบ้าง โดยใช้วิธีการวัดและประเมินผล ด้านความสามารถ (Performance Assessment) และการประเมินผลการเรียนรู้ โดยใช้แฟ้มผลงาน (Portfolio Assessment) และสุดท้ายเป็นการนำผลการประเมินมาใช้ ปรับปรุง และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง (Act) ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผล ควรสะท้อนให้เห็นถึง การวางแผนและ การจัดการเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ว่าสามารถตอบสนองความสามารถ ความสนใจ และ ความต้องการของผู้เรียนแต่ละบุคคลได้หรือไม่

Independent Study Title Usage and Management of Local Wisdom Learning Sources to Promote Development of Students at Veeraya Kindergarten, San Sai District, Chiang Mai Province

Author Miss Wanlaya Thong-ngam

Degree Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert Advisor

Lect. Dr. Suwan Muntabutara Co-advisor

ABSTRACT

The study on Usage and Management of Local Wisdom Learning Sources to Promote Development of Students at Veeraya Kindergarten, San Sai District, Chiang Mai Province aimed at studying the condition and guidelines for usage and management of local wisdom learning sources. The tools used on this studying and data collection are the interviewing formats and the observing formats for the usage and management of local wisdom learning sources including the workshop conference to find out such guidelines and also having data analysis by frequency distribution presented by narration. The study's results could be analyzed as follows:

The condition of usage and management of learning sources found that this school had applied the local wisdom to be used as various forms of learning. There were the learning and teaching and also the learner's developing activities administration and management by accepted the parents, the community and the local wise persons to be participated in the school's education management.

The problems of using the local wisdom in the school found that the teachers thought that the local wisdom activities' operation made their tasks be overloaded. It was also so hard to avoid the accident that may be happened to the children during the mentioned activities. Above of all, the limited of the school's area made it inconvenienced and dependence for the children to play and operate the development activities, and also the local wise persons who participated the

activities had no enough time, the local wisdom learning sources were not overall covering and the local wisdom was also inconsistent with the normal studying contents. Finally, the local wisdom learning sources are so far from school, it was so hard for traveling.

The guidelines for usage and management of local wisdom learning sources to promote development of students at Veeraya Kindergarten were as follows: Planning for the local wisdom experiences (Plan) by studying the core curriculum, making the local wisdom information and then prescribe the clear expected output's aims. Operating as the local wisdom experiences plan (Do) should be done by following the processes systematically and continually and also used the learning sources for practice, experiment and study for the real operation of the learners.

Supervising, monitoring, checking and assessing on the usage of local wisdom learning sources (Check) should be the examination on each process of the plan's operation to find out that there is any problems happened, should be corrected at any process of the plan by using the performance assessment and evaluated the learning by portfolio assessment. The usage of the assessment's results to improve and develop the local wisdom learning sources continually (Act). The data got from the assessment should reflex the planning and the management of the local wisdom learning that it could response the ability, the interest and the need of the individual learner or not.